

dem, som ved Sagens forrige Behandling her har holdt paa disse Endringers Vedtagelse. Jeg kunde saaledes ubetinget tilraade ligesom den sidste ærede Taler at modtage og vedtage dette Lovforslag her, saaledes som det foreligger, naar ikke Bestemmelsen i § 51 var indkommet i Loven, som har gjort mig noget tvivlsraadig og betænkelig ved at modtage den. Det er jo imidlertid muligt, at denne kan fjernes ved en senere Behandling og under alle Omstændigheder anbefaler jeg nu Sagen til Thingets velvillige Modtagelse og af Hensyn til dens vidtløftige Behandling i forrige Sæssion, ogsaa til dens hurtigst mulige Afgjørelse her i Thinget.

S. Pedersen: Jeg kan ligesom den foregaaende Taler begynde med at sige, at, naar man staar overfor et Lovarbejde af den Betydning og det Omfang som det, vi her have for os, der griber ind i saa mangfoldige Forhold af meget vigtig Natur, er det vistnok nødvendigt, at vi alle gjøre os fortløftede med at vise Resignation. Det Spørgsmaal har jeg ogsaa maattet forelægge mig, og jeg er kommen til det Resultat at ville modtage Forslaget som det foreligger. Jeg tror saa meget mere at kunne gjøre det, som der unegtelig er foretaget mange Endringer, som falde sammen med mit Standpunkt, navnlig angaaende Bandsynsmandsinstitutionen, hvad jeg anser for en Forbedring af ikke uvæsentlig Betydning. Et Spørgsmaal, som vakte en Del Betænklighed i forrige Samling, Magelægsparagrafen, har ogsaa nu faaet en Affattelse, som raader Bod paa mine Betænkneligheder, idet Bedkommende kan have Valget mellem at betale en aarlig Afgift eller en Sum eengang for alle. Jeg var nemlig ikke fri for at berygte, at Forbuden kunde falde til en Mand, som det vilde volde megen Besvær, naar man paatvang ham et Stykke Giendom, som han ikke havde Raad til at modtage; men denne Betænklighed vil nu falde bort. — Med Hensyn til det tidligere meget omstridte Spørgsmaal om Bedligholdspligten er der sket Forandringer, der gaar i modsat Retning af mine Ønsker. Jeg skal ikke her optage Debatten om Spørgsmaalet, men Betragtningerne i Folkethingets Udsalgsbetænkning have ikke for mig været meget overbevisende om, at Udvalget har haft en stærk Grund under Fødderne; thi, medens de i det ene Tilfælde henviser til den historiske Ret, sige de strax nogle faa Linier efter, at denne har viist sig ikke at have synderlig Betydning, idet Reglerne ikke have været brugte i videre Udstrækning, hvor der er Tale om de større Bandleb og om Forpligtelsen til at deltagere i Bedligholdelsen for alle dem, der have Interesse i disse Bandleb. Jeg erkjender, at man for de mindre Bandlebs Bedkommende har modificeret Bestemmelserne, som det tidligere i

Bandlebtinget var foreslaet af et Mindretal i Udvalget, for de større Bandlebs Bedkommende kan jeg derimod ikke se Andet, end at der er en Tilbagegang. Det fremgaar af Betænkningen, at der skulde være ikke faa Steder, hvor Cierne ved de større Bandleb ikke have benyttet sig af deres Ret ved Reguleringerne, ikkedestomindre skulde Cierne vedblivende svare Bedligholdsbesidderne, uanset om de ere Lodsieiere eller ikke; men den tidligere Ret er nu betagen dem, forsaavidt den ikke hidtil er benyttet. For de mindre Bandlebs Bedkommende kan man sige, at der er viist Smøbekommen, forsaavidt det er indbrømt, at, naar en ny Regulering medfører større Bedligholdsbesidderudgifter — hvad den utvivlsomt vil gjøre, hvis den er betydelig — skulde de fordeles paa dem, der have Interesse af Bandlebet. Dette er en Smøbekommen, men dog af mindre Omfang, end jeg anser det for i og for sig rigtigt. Med Hensyn til Bestemmelserne i Lovens § 24 om Naturalarbejderne, da er den ogsaa saa lidet stemmende med det, jeg tror i og for sig er rigtigt og nødvendigt i Genhold til, hvad der blev vedtaget her, da Sagen sidst var til Behandling, at jeg ikke har kunnet modtage den med sær Tilfredsstillelse; men det kunde ikke falde mig ind paa Grund af et saadant Spørgsmaal at søge at forandre Loven paa det Stadium, den nu staar, da jeg ligesom andre Talere maa erkjende, at den som Helhed er et meget betydeligt Fremskridt paa Omraader, som har den allerførste Betydning; baade giver den med Hensyn til Midlerne til en fyldigere Regulering af Bandleb klarere Bestemmelser, og det Samme gjælder vistnok det andet Afsnit om Bandlebs Benyttelse. Jeg har nu i det Hele taget ikke Sympathi for Naturalarbejder; jeg tror, at de ere meget lidet hensigtsmæssige og lønnende for alle Parter; men især paa dette Omraade fastholder jeg endnu, at selv om man forudsætter god Villie hos alle Deltagere, vil Arbejdet umuligt kunne gjøres paa en hensigtsmæssig Maade, naar det ikke gjøres i en vis Orden og efter en vis Plan. Jeg haaber imidlertid, at den Bestemmelse, som omhandler Amtets Ansættelse af Bandlebsinspektører, vil kunne faae Indfyldelse i den Retning, idet deres Tilfyn kan have Indfyldelse paa, hvorledes Sogneraadene i det Hele opfylde Loven, saa at der derigjennem kan sættes en Grændse for, at ikke en ligegyldig eller slet Bedligholdsbesidder kom til at forpurre de gode Hensigter, Loven har med Hensyn til Bandlebens Tilstand. Det forekommer mig nu, at Forbedringerne og Forringelserne staa nogenlunde i Balance med hinanden; selv med de Mangler, Lovforslaget nu har, kan jeg allsaa i Genhold til den Betydning, jeg tillægger Sagen i dens Helhed, ikke Andet end slutte mig til de Udtalelser, der ere fremkomne, og anbefale Forslaget til Thingets Velvillie, som det foreligger.